

**ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE**

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-43/2024. számú ügyben,
rendőrségi panaszeljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-169/2022.)

Érintett szerv: Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

■■■■■ sz. alatti lakos) panaszában sérelmezte a vele szemben intézkedő rendőrök flegma, lekezelő és fenyegető hangnemét; továbbá kifogásolta, hogy a rendőrök nem voltak tekintettel a családja körében előállt rendkívüli helyzetre, illetve méltánylást érdemlő körülményeire.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. §-ának (1) bekezdése f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszáságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Postai úton kibocsátott felhívás keretében sor került a panaszos tájékoztatására, miszerint az alapvető jogok biztosa az Rtv. 92. §-ban megjelölt rendészeti hatáskörében jogszabályi felhatalmazás hiányában nem jogosult – egyebek mellett – szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni; továbbá büntetőeljárás, illetve szabálysértési eljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni. A tájékoztatást a panaszos nem kifogásolta.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.];
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény [a továbbiakban: Szabs. tv.];
- A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet];
- A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet [a továbbiakban: KRESZ];
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A rendelkezésre álló információk alapján az alábbi tényállás állapítható meg.

1. A panaszos maga is elismerte, hogy a rendőri intézkedés napján – abban a tudatban, hogy aznap már nem fog vezetni – alkoholt fogyasztott. Az esti órákban azonban arról értesült, hogy gyermeke balesetet szenvedett, ezért feleségével oda kívánt sietni. Állítása szerint ekkor több ismerőst is felhívta, de ők szintén fogyasztottak alkoholt és nem vállalták a gépjárművezetést. A panaszos úgy ítélte meg, hogy vezetésre képes állapotban van, és mivel – amint azt panaszában megfogalmazta – „nem tudott mást tenni”, gépjárművel elindult a gyermekéhez, illetve unokájához. Beszámolója szerint az autópályán defektet kapott, majd miután a feleségével közösen kereket cseréltek, megérkezett egy rendőrségi jármű.

A rendelkezésre álló információk szerint a panaszossal szemben *H. A. S. r.* ftórm. és *V. Gy. r.* tzls. intézkedtek, mivel bejelentést kaptak, miszerint egy sofőr a leállósávban próbál kereket cserélni, miközben „totál részegen van”. A bejelentés azt is kiemelte, hogy a sofőr „kint szédeleg az út közepén”. A rendőrök érkezésekor a gépjármű elakadásjelzőt használva az autópálya leállósávjában haladt. A rendőrök kihangosító készüléken felszólították a panaszost, hogy a kihajtón hagyja el az autópályát. A panaszos a felszólításnak eleget tett. A rendőrök szemrevételezéssel is meg tudták állapítani, hogy gépjármű egyik kereke teljesen leeresztett, légyvesztett volt.

A járművet vezető panaszos beszéde akadozott, mozdulatai koordinálatlanok voltak. A rendőrök alkoholtesztet alkalmaztak, amely 0,64 mg/l alkohol értéket mutatott. Mindemellett, az adatok ellenőrzésekor arra is fény derült, hogy az érintett gépjárművet hivatalból kivonták a forgalomból. Mindezeknek megfelelően a rendőrök a hatósági jelzést és a forgalmi engedélyt elvették, a panaszost pedig előállították. A panaszos az intézkedést tudomásul vette, annak során együttműködő volt.

A Rendőrkapitányságon az asztali hitelesített alkoholtesztet 0,52 mg/l, majd 0,47 mg/l értéket mutatott. Az intézkedés eredményeként a panaszos vezetői engedélyét elvették, továbbá vele szemben járművezetés ittas állapotban bűncselekmény miatt, valamint érvénytelen hatósági engedéllyel vagy jelzéssel való közlekedés szabálysértése miatt feljelentést tettek.

2. Az intézkedő járőrök egybehangzó állítása szerint az ittas panaszossal határozott hangnemben, ugyanakkor udvariasan beszéltek. Egyes szavakat, mondatokat meg kellett ismételniük, hogy a panaszos az elmondottakat képes legyen megérteni. Szemben a panaszos állításával, a rendőrök úgy jelentettek, hogy nem fenyegették a panaszost bilincseléssel; erre nem is lett volna jogalapjuk, mivel a panaszos együttműködő volt. A rendőrök állítása szerint nem volt tudomásuk a panaszos fiának balesetéről, de ha tudtak is volna erről, akkor sem engedhették volna a panaszost tovább vezetni ittas állapotban. A felesége betegségéről szintén nem volt információjuk, a panaszos ugyanis ezt nem közölte velük. Hozzá tették, amennyiben rosszul lett jelét tapasztalták volna, akkor ezt nem hagyták volna figyelmen kívül. A panaszos állítása szerint a rendőri intézkedést követően a felesége már azt érezte, hogy „kerülgeti az epilepsziás roham”. Ezzel összefüggésben a rendőrök úgy jelentettek, hogy amikor visszakísérték a panaszost a gépjárművéhez, az ott várakozó házastársán ekkor sem volt jele annak, hogy orvosi segítségre lenne szüksége.

Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni, hogy pontosan milyen állapotban volt a panaszos felesége, illetve pontosan hogyan kommunikáltak a panaszossal.

A vizsgálat megállapításai

1. Az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr a közlekedési rendszabályok megtartását közlekedésrendészeti feladatának ellátása során akár a jogellenes cselekmény észlelése hiányában is ellenőrizheti. Jelen ügyben azonban felmerült az ittas járművezetés gyanúja, így a rendőröknek az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése, valamint a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-ai alapján mindenképpen intézkedési kötelezettsége keletkezett.

Az adott eset együttesen értékelendő, összes körülményei alapján megállapítható, hogy a rendőröknek – a vonatkozó 326/2011. (XII. 28) Korm. rendelet értelmében – az érintett jármű hatósági jelzését, forgalmi engedélyét, valamint a panaszos vezetői engedélyét el kell venniük, a panaszost pedig – az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) és c) pontja, továbbá az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés c) pontja és a Szoglálati Szabályzat 24/A. §-a alapján – mintavételre elő kellett állítaniuk. A rendőröknek nem volt törvényes lehetőségük a panaszos családi körülményei mentén méltányosságot gyakorolni. A rendelkezésre álló információk alapján megállapítható, hogy az intézkedésre kellő jogalap birtokában, az Rtv. 15. §-a szerinti szükségesség és arányosság mércéjének megfelelően került sor. *Ennek megfelelően úgy foglaltam állást, hogy az intézkedés foganatosítása tekintetében visszásság nem történt.*

2. Álláspontom szerint életszerű az intézkedő rendőrök azon állítása, hogy a panaszossal – ittas állapotára figyelemmel – határozottan, egyes mondatokat, szavakat többször is elismételve kellett kommunikálni. Az azonban a rendelkezésre álló információk alapján – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben – nem tisztázható, hogy az egyébként határozott fellépés mellett a rendőri hangnem lekezelő, illetve fenyegető jellegű volt-e vagy sem, *így e tekintetben nem állt módomban állást foglalni.*

3. A panaszos feleségének egészségi állapotával összefüggő rendőri hozzáállására irányuló sérelmek vonatkozásában nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, *így azok tekintetében nem állt módomban állást foglalni.*

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a jelentést, illetve a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos